

ТОНТЮЛДУЗИ

Ўзбекистон болалари ва ўсмирларининг газетаси

Газета 1929 йил, 1 августдан чиқа бошлаган

№ 21 (65996)
1997 йил, 12 март, чоршанба

Сотувда эркин
нархда

Пойтахтимиздаги Хамза театрида Навруз байрамига бағишланган турли дасталарнинг курик-танлови бўлиб ўтди.

Саҳнада «Умид» гуруҳи узининг ранг-баранг чиқишларини намойиш қилар экан, эътиборимни ҳиндча рақсни маромига етказиб уйнаган опа-сингиллар жалб этди. Ёшгина, абжиргина бу қизларни томоша тугагач, театрнинг чиқиш жойида учратдим. Негадир улар билан юракдан суҳбатлашгим келди.

Танишинг, суҳбатдошларим Нилуфар ва Нигора Исабосевлар. Тошкент шаҳридаги 102-мактабнинг 11- ва 9-синф укучилари.

— Ҳиндча рақсга тушишга жуда уста экансизлар. Сизларга ким устозлик қилади?

Нилуфар: Балки мактанчоқлик булар, аммо ростини айтиш керак-да. Дардан буш пайтларимизда магнитофон қуйиб, ҳиндча куйларга, қушиқларга мустақил рақсга тушишни машқ қилаймиз.

Нигора: Онажоним ўқитувчи бўлиб ишлайдилар. Ҳиндистон сафарига борганларида, бизга ҳинд рақс либосларидан олиб келиб бердилар. Ҳар доим шу саҳнага уша либосларда чиқамиз.

— Бундан чиқди, сизлар иж-

ро этган рақсларингни мустақил ушлаштирган экансизлар-да.

Нилуфар: Биринчи синфда ўқиб юрганимда телевизорда «Булбулча» дастасининг чиқишларини куриб...

Нигора: Эсингиздами, опа, ушанда, икковлашиб қанийди биз ҳам дастада иштирок этсак деб орзу қилгандик.

Нилуфар: Онажоним санъатни, адабиётни жуда яхши курадилар. Санъат-

мат Ерматовнинг кулларида таълим ола бошладик.

— Демак, «Булбулча»нинг сабоғини олган экансизлар-да.

Нилуфар: Бу гуруҳда қатнашиб, санъатнинг узига хос сирларини ургандик.

Нигора: 1992 йилда даста билан бирга Туркияга бориб келдик. Бизни у ерда жуда ҳам илиқ

йулидан кетмоқчимисизлар?

Нилуфар: Мен мактабни тугатиб, Дипломатия олийгоҳига кирмоқчиман.

Нигора: Мен эса иқтисодчи бўлмоқчиман.

Нилуфар: Яқинда дастамиз Америкага бориб, уз ижодий фаолиятини намойиш қилиб қайтади. Шу жумладан

ҲАР ДАМНИНГ УЗ ЮКИ БОР

га меҳр қуйган одамдан ёмонлик чиқмайди, дейдилар доим.

Нигора: Биз уларга «Булбулча» дастасига қатнашиш орзусида эканлигимизни айтганимизда, хурсанд бўлиб кетдилар.

Нилуфар: Эртаси кунiek телевидениега бордик. Ҳеч едимиздан чиқмайди. Бир ҳафтагача уриниб Шермат аканинг хузурига киролмадик. Охири Шермат акани телевидениега кириш жойида учратиб қолдик. Шунанга яхши одам эканлар, уша ернинг узидак бизларга қушиқ айтдириб куриб, эртага сизларни дастага қабул қилиб оламан, делдилар.

Нигора: Шундай қилиб, Шер-

кутиб олишди.

— Уша қадрон гуруҳда қолиб, фаолият курсатишларингиз мумкин эди-ку, ёки...

Нилуфар: Сизни тушундик. «Булбулча» еқмай қолдимиз демокчисиз-да.

Нигора: Асло ундай эмас.

Нилуфар: Биз ҳозир ҳам болагимизнинг ёруғ хотираларига тула собиқ дастамизни яхши кураимиз.

— Нега унда...

Нилуфар: Баъзи шароитларимизни ҳисобга олган ҳолда биз ҳозирги «Умид» гуруҳига келдик.

— Мактабни битиргач санъат

мен билан Нигора ҳам бу ижодий сафарда буламиз. Биз санъатимизни намойиш қилиш билан бирга, у ердаги тенгдошларимизнинг ҳаёти, ўқиши, янаш тарзини урганиб қайтмоқчимиз.

Нигора: Сафар таассуротларини қайтадан кейин албатта сиз билан уртоқлашамиз.

Ниятингизга етинг, қизлар! Ҳар дамнинг уз юки бор. Ҳар юмушнинг уз мавриди. Уқиш, урганиш билан санъаткорликка иштиёқингиз ҳам шаклланаётган экан, сизларга омад ер бўлсин!

ЮЛДУЗХОН.

Соғлом авлод

ШИФО МАСКАНИДА БАЙРАМ

— Ихтиёр, қушигингни яна айтиб бер, — деди Саодат.

— Айтдим-ку, яна қайтараманми? — тажанилик қилган бўлди Ихтиёр. Аммо қушигини утган галгидан ҳам яхшироқ айтди. Ҳа, болаларнинг қувончи чексиз эди. Улар юзидagi табасумни курган ота-оналар, мураббию тарбиячилар ҳам хурсанд бўлишди...

Собир Раҳимов туманида жойлашган махсус мактаб-интернат республикамиздаги шол намия фалажлиги билан огриган болалар тарбияланадиган ягона шифо таълим даргоҳидир. Бундан уттиз беш йил муқаддам ташкил этилган бу даргоҳда тарбияланаётган болалар нафақат билим оладилар, балки дарс давомида физиотерапия қабул қилиб, даволаш машқларини ҳам бажардилар. Бу жараён болалар учун зарур муолажадир.

Яқинда ушбу маскандаги 1-синф укучилари лотин алифбосини урганиб, «Алифбе» байрамини утказдилар. Байрам кечасига ота-оналар, укитувчи ва юқори синф укучилари тақлиф этилди. Болажонлар ижросидаги «Олтин танга» саҳна куриниши, «Бугирсоқ» қуғирчоқ театри барча томошабинларга маъқул бўлди.

Кеча сунгида болажонлар ота-оналар, мураббий-тарбиячилар томонидан безатилган байрам дастурхонига тақсиф этилдилар. Байрам якунида ота-оналар болаларининг кемтик қалбларига малҳам бўлиб келаятган укитувчилар, тарбиячи, шифокорларга уз миннатдорчиликларини билдирдилар.

Муҳаббат МАКСУДОВА.

У ЭНГА ТАШЛАБ УЙНАСАМ, БУ ЭНГА ТАШЛАБ УЙНАСАМ...

Рақсга тушаётган қизалоқнинг руҳи кўкларда парвоз қилмоқда. Бу парвозда қушлар чуғурди, еллар шивирди, орзулар беғуборлиги мужассам. Рақсга тушаётган кишининг кайфияти хатти-ҳаракатларида намоён бўлади. Рақсга тушаётган кишининг кўнглини келажакка ишонч, эзгулик чароғон қилади. Мамлакатимизда рақс санъатини ривожлантириш борасида махсус фармон чиққанлиги санъатсевар қизларимизни янада руҳлантириб юборди. Мактабларда рақс санъати тўғараклари ташкил этилди. Момолар, бувилар санъати, маҳоратига синчковлик билан назар ташлаш, улардан ялпалар урганиш, қиёмига етказиб ижро этишга шайланишни айтмайсизми?

У энга ташлаб уйнасам,

бу энга ташлаб уйнасам,

Орқа сочи жамалак,

ҳар энга ташлаб уйнасам,

деб кўлаб рақсга тушиб турган бу қизча Андилжон муҳандислик-иқтисодиёт институти қошидаги гимназиянинг 4-синф укучиси Умида Анорқова бўлади.

Сураткаш: Вячеслав Ачкасов.

Жумадан сешанбагача

Мамлакатимиз Президенти Ислон Каримов АҚШдаги етакчи яхудий ташкилотлари президентлари конференцияси делегацияси аъзоларини қабул қилди. Улкамизнинг бу сафарги меҳмонлари сафида Американинг кузга куринган сиёсатчилари, маданият ва жамоат арбоблари, тадбиркорлар ва журналистлар бор. Бундай учрашувлар Ўзбекистон билан АҚШ уртасидаги сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий соҳалардаги, шунингдек, сиз укучиларнинг америкалик тенгдошларингиз билан алоқаларингиз янада мустаҳкамланишига кумаклашиши шубҳасиз.

Пойтахтимиз Тошкентдаги уйлар бундан буён гиштдан, турт-беш қаватли қилиб қуриладиган бўлди. Жаҳондаги илғор давлатлар тажрибасидан фойдаланиб, ҳамдустлик мамлакатлари орасида биринчи бўлиб бизнинг юртимизда аҳолини уй-жой билан таъминлаш давлат миқёсидаги масалага айланди. Шунга кура Инсон манфаатлари йили деб белгиланган 1997 йилда шарқона ва равон гиштин уйлар қуриш ҳаракати кенг куламада бошланади. Бизнингча, бу уйлар деразаси буюк Ибн Сино таъкидлаганидай, шарққа, кунчиқарга қараган бўлади. Бу ҳақда Республика Вазирлар Маҳкамасида бўлиб ўтган йиғилишда фикрлашиб олинди.

Юртбошимиз душанба кунини Американинг «Боинг» компанияси тижорат самолётлари гуруҳи президенти Р. Вудардни қабул қилди. Мазкур учрашув самараси «Боинг» компанияси билан Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси давлат ҳиссдорлик жамияти, «Ўзбекистон ҳаво йуллари» миллий авиакомпанияси, мамлакатимиздаги айрим олий укучу юртлари уртасидаги ҳамкорлик алоқаларини янада кенгайтиришга хизмат қилади. Ажаб эмас, азиз болажонлар, сизлар ҳам вақти келиб ана шундай самолётларда жаҳоннинг турли бурчакларига парвоз айлсангиз.

Устоз билан суҳбат

Еш авлодни ҳар томонлама баркамол қилиб тарбиялаш ишлари Хатирчи туманида қандай амалга оширилмоқда? Туман Халқ таълими бўлими мудир Исроил Тошев билан шу хусусда суҳбатлашдик.

— Исроил ака, маълумки, илм—инсон тафаккурини ёритувчи машъала. У доимо порлаши учун туманда нима ишлар қилиняпти?

—Истиқлол ўқитувчиларга ҳам, ўқувчиларга ҳам ижодий эркинлик учун кенг имконият яратди. Буни биз туманимизда ташкил этилган кўп тармоқли иқтидорли болалар лицейи мисолида куришимиз мумкин. Бу эне масканига барча мактаблардан истеъдодли болаларни жалб этдик. Бундан ташқари, 8 та мактабда иқтидорли ўқувчилар учун махсус синфлар очилиб, машғулотлар чуқурлаштириб утилмоқда. 22-урта мактабнинг бу борадаги иш тажрибаси Навоий вилояти миқёсида оммалаштирилди.

Аслини олганда, таълим-тарбия жамият тараққиети

нинг узагидир. Шу боис, туманда таълим-тарбия ишларини ривожлантиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Уларнинг ак-

сарияти мослаштирилган биналарда жойлашган.

Туманда ҳозир 56 та урта, 16 та туққиз йиллик ва 3 та бошланғич мактаб бор. Мактаблар замонавий ўқув жиҳозлари ва техник воситалар билан таъминланаётир. Ҳозирги пайтда мактаб ва лицейларда 19 та компьютерлаштирилган синфхоналар мавжуд.

— Ҳаммининг илк устози — ўқитувчи. Барчамиз устоз-муаллим олдида бурчлимиз. Демак, эзгуликлар сари илк қадам мактаб остонасидан бошланади. Ана шу ҳақдаги фикрларингиз...

— Хурматли Президентимиз: «Ҳар лаҳза, ҳар куни одамлар учун савоб иш қилишга шошилинглар», деб қайта-қайта таъкидлайдилар. Бу биз учун маъқ булиб хизмат қилмоғи зарур. Эзгулик, олижаноблик ва тараққиёт осмондан тушиб қо-

нидан берилган муқаддас туйғу, улуг неъматлардир. Инсон мақсад-маслаги билан тинмай гузалликка интилади, доим узини эзгуликка чорлайди. Жаҳонга машҳур ақли фозиллар Туркистон тупроғида туғилганлар. Энди биз ҳам маънавиятда улар сингари яна қад рўстлашимиз зарур. Болалар доим узлари билмаган ҳолда меҳрга муҳтожлик сезадилар. Ана шу ташналикни қондира олган, шу йулда фидойилик курсатган ўқитувчилар иши таҳсинга сазовор. Шу кунларда биз махсус ҳайъат тузиб, мактаблар фаолиятини қайта урганмоқчимиз. Ниятимиз—туманнинг дашт ва чул ҳудудларида яшовчи ўқитувчилар, ўқувчилар аҳволидан хабардор бўлиб туриш, уларга имкон қадар

ёрдамлашишдир.

— Ўқитувчилар билимини баҳолашда тест синовларини кенг қўллаш, иқтидорли ёшларни

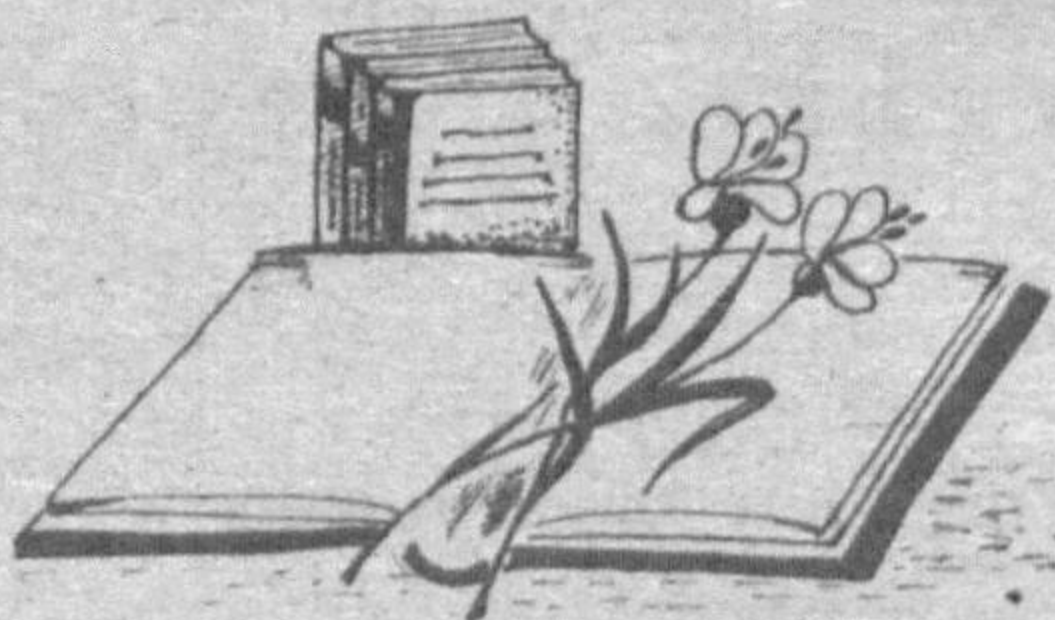
ларга ошно булади. Болажонларимиз маъна соғлом, жисмонан бақувват бўлиб улгаймоқлари керак.

Тошпулат Файзиев номидаги 20-урта мактаб жисмоний тарбия ўқитувчиси Жаъфар Иноятовнинг шогирди — Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси, 7-синф ўқувчиси Манзура Иноятова яқинда Исломобод шаҳрида бўлиб ўтган халқаро мусобақаларда қатнашиб, стол тенниси буйича биринчи уринни эгаллади, олтин медал соҳибаси булди.

— Суҳбатимиз поёнида «Тонг юлдузи» ҳақида икки оғиз сўз айтсангиз.

— Агар мендан таълимнинг чинакам нур манбаи қаерда, деб сурашса, китобда, матбуот нашрларида деб айтардим. Бахтимизга, устозу шогирдларнинг сеvimли нашрлари «Тонг юлдузи», «Маърифат» мунтазам чоп этиляпти. Биз улар саҳифаларидаги қизиқарли мақолаларни, зарур маслаҳатларни ўқиймиз, урганамиз.

Улуғбек ЖУМАЕВ суҳбатлашди.

ни «аълочи», «қолоқ», яъни оққорага ажратмасдингиз... Ҳаммамизни бирдек суюб, бирдек тергардингиз.

Тарбиячимиз Жавоҳир Абду-

Мухтарам устоз. Рангин лаҳзаларда Сизни, Самарқанднинг олис қишлоғида қолган беғубор болалигимни, бундан салкам 30 йил муқаддам ҳаяжон ва қувонч ила илк бор мактабга, сизнинг бағрингизга интилганимни

СИЗНИНГ ЙЎЛИНГИЗНИ

эслаяпман...

Биз 1968 йилда 1-«А» синфга тушган 30 та ўқувчи, 30 та юрак, 30 жуфт кўз Сизнинг сўзларингизни бугун вужудимиз қулоққа айланиб эшитар эдик. Сизнинг ҳар дарсингиз эса алоҳида бир санъат асариди. Йук, йук, биз у пайтлар бунини тушунмас эдик. У вақтларда биз Сизни фақат болаларча беғараз муҳаббат билан севардик...

Сиз менинг ота-онамни ҳам ўқитган экансиз. Улар менинг яхши ўқишимни худодан тилаб, Сизнинг синфингизга беришган эди.

Биз Сизнинг ҳар бир машғулотингизни иштиёқ билан тинглардик. Чунки бу дарслар бизга дунени танитарди. Худди кечагидек эсимда, илк бор «О» ҳарфини ургатганингизда бизга курсатиш учун олиб келган олмаларни ҳаммамизга бўлиб берганингиз. Бизнинг синфимиз тумандаги энг намунали синф ҳисобланарди. Бошқа мактаблар, қушни туманлардан ўқитувчиларнинг тажриба урганиш учун машғулотларга кириб утиришига кункиб кетгандик. Йук, бизнинг синфимиз ҳозирги баъзи гимназия синфларига ухшаб «танлаб олинган» ўқувчилардан эмасди. Энг асосийси, Сиз комиссия булса-булмаса бир хилда, ҳар доим маҳорат билан дарс утардингиз. Чунки Сиз республикада хизмат курсатган ўқитувчи, Халқ маорифи аълочиси, Қахрамон она—Мухаррам Эрнарарова эдингиз...

Яна: Сиз ҳеч қачон бизлар-

раҳмонова ҳам Сизнинг чексиз меҳрингизнинг давоми эдилар...

7-синфда ўқиётганимда илк бор 8-синфлар буйича ўтказилган республика ёш адабиётчилар олимпиадасида биринчи уринни олганимда мендан кўра кўпроқ Сиз қувонганингиз. «Артек»дан ёзган хатимга йўллаган жавобингизни ҳамон кўз қорачигимдек асрайман. Чунки бу мактуб менга мактабда кечган шух-шодон кунларим, илк орзу, интилишлар завқини мени улғайтирган Меҳрни эслатиб туради...

Кичкинтой БОЛАЖОНЛАР ТАБРИГИ

Халқаро хотин-қизлар байрами фасллар гузали баҳорни бошлаб келади. Унинг завқ-таровати Наврўз шодликлари билан қўшилиб кетади. Бу байрамни онахону бувижонларимиздан ҳам олдин болалар интиқ кутишади. Улар ўзлари ёзган табрикномалар, тиккан дастурмопчалару ясаган совғаларни билан оналарини хурсанд қилиш-

га шошиладилар.

Пойтахтимиздаги «Гулдаста» болалар боғчаси тарбияланувчилари ҳам байрам тантаналарига қизгин тайёргарлик кўришяпти. Улар ўзбек, рус, инглиз тилларида қувноқ шеърлар ёдлаб, онажонларни, онасингилларни ва баҳор гуллари ҳақидаги қушиқларни машқ қилишмоқда.

Боғча оналари Маъсуда Абдуллаева, Аҳиля Низомовалар ҳам болажонларнинг байрам кайфиятларига шерик бўлиб, томошани файзли ўтказиш ҳаракатидалар. Чунки уша кун болалар кичик-кичик қизқарли саҳна кўринишлари ҳам ижро этишади—да.

Фарзандлари ижросидаги шеър ва қушиқлар онажонлар қалбида меҳр уйғотиб, уларни кундалик ташвишлардан беғубор болалик сари етаклаш шубҳасиз...

Дилрабо ДАВЛАТОВА.

Бугун ўзим билим олган университетда студентларга сабоқ берар эканман, ўз-ўзидан Сизга ухшашга ҳаракат қилётганимни сезиб қоламан. Менга сарфлаган улкан меҳнатингизни оқлай олдимми, уша улуг меҳрга лойиқ қолдимми-йўқми, билмадим, лекин Сизни ҳамон покиза бола қалбим билан яхши кураман...

Табаррук 75 ёшга тулганин-

БЕРСИН БИЗГА ҲАМ...

гизда туман маорифчиларининг сардори Файзулла Муҳаммадиев: «Сиз дунени қайта кашф қилган муаллимасиз»,— дегандилар. Мен эса Сизни таърифлашга буидан ортик, муносиброқ ташбеҳ топа олмадим. Чунки биз ҳамон Сиз бизга, 7 ёшга тулиб, тулмаган гудакларга оламни танитган, ҳар биримизнинг қалбимизда қайта кашф қилган орзулар оламида яшаймиз. Ҳа, биз ҳали ушамиз... Уша,

ҳар эрталаб кунгироқ чалиниб синфга киришингизга ҳам сабри чидамай мактаб остонасида Сизни орзиқиб кутган болакайлармиз.

Бугун, ешимиз утгиздан ошган булса-да, ҳамон мактаб йулакларидан қолдирган болалигини, янаям туғрироғи, Сизнинг меҳрингизни излаб

юрган Озода, Раҳматулла, Муртазо, Зебуннисо, Мунаввар, Зокирингизмиз...

Азиз устоз, менинг кечикиб булса-да, Сизга тутқазаетган Меҳр гулларим — 30 йилдан бери қалбим туб-тубида сақланиб келатган энг нозик туйғуларим — дил изҳоримни қабул айланг.

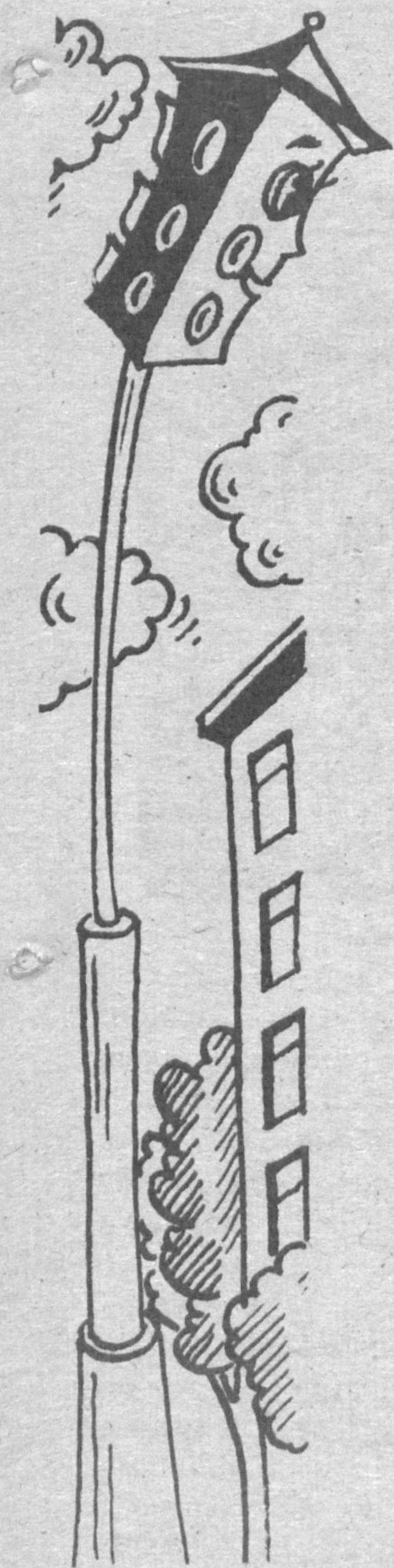
Хулкар ҲАМРОЕВА, ТошДУ ўқитувчиси.

РАҲБАР КУЧИ

Обуна ҳақида қайгураётган кунларимизда «Тонг юлдузи» мухлисларидан кунгироқлар бўляпти, даста-даста хатлар келяпти. Кеча Наманган вилояти Уйчи тумани болалар ва усмирлар ижодиёт маркази ходими Тошкентбой ака Мадиев таҳририятимизга кириб келдилар ва Тошкентдег шаҳри азимда атиги 781 нафар, Хоразмда 270 нафар, Қашқадарёда 395 нафар ўқувчи ўз газетасини ўқишнинг билиб ёқа ушладим ва наманганлик болаларнинг обунаси билан қизиқдим, — дедилар. 1048 ўқувчи ёзилган экан «Тонг юлдузи»га. Ҳар ҳолда яхши дедиму, халқ таълими бўлими мудирини Ҳабибула Убайдуллаевнинг ўтган йилги ваъдалари барибир вафоси билан бўлмабти-да, деб куйиндим...

Раҳбар кучи шундай кунларда билинади. Нима ҳам дердик...

Обуна давом этмоқда. «Тонг юлдузи» ҳар бир ўқувчига етиб бориши керак. Сиз нима дейсиз?

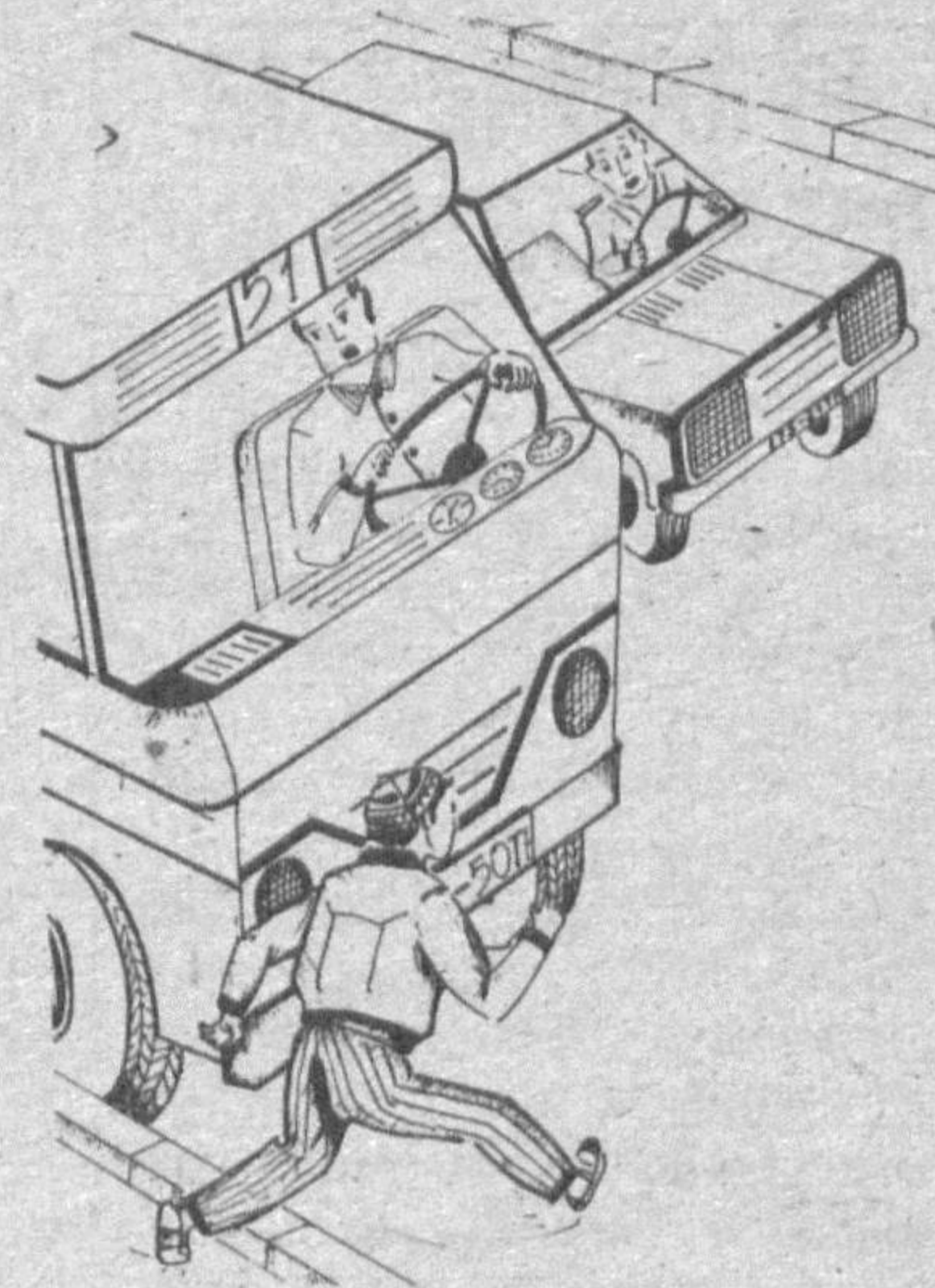
Муроджон уйқудан уйғонганда қуёш чиқиб аллақачаноқ уз нурини сочаётган эди. У кўзини очар-очмас девордаги осиглик соатга қаради. Худди, уни кимдир бир тарсаки ургандек, сапчиб урнидан турди. Апил-тапил кийиниб, юз-қулини ювди-да,

кимдир нарироқда ранги оқ докадек оқариб кетган, қутилмаган бахтсизликдан қурқиб, дагдаг титраб турган шоферни аланималар деб сукарди.

Яхшики шу чоқ «тез ёрдам»

га, хижолатга қуйди, синфдошлари роса ачинишди. Транспорт-ҳайдовчиси ҳам четда қолмади, тегишли жазо олди.

Ана қарангки, Муроджоннинг заррача эътиборсизлиги,

ЭХТИЁТ БЎЛИНГ, БОЛАЛАР!

стол устидаги портфелини елкасига илиб кучага югурди. Онасининг, «ҳай Муроджон, бир пиела чой ичсанг буларди» деган илтижосига ҳам қулоқ солмай эшикдан чиқди.

Нимагадир, ҳаммаёқ жим-жит, кучада ҳеч ким қуринмасди.

— Тенгдошларим аллақачон мактабга етиб олишибди, эҳ, мен бугун ҳам кеч қолибман-да, — кунглидан утказди Муроджон. — Энди бундай қиламан, айланиб юрмай, мана бу қисқа йулдан югуриб борақоламан, деб эндигина кучадан утишни бошлаган ҳам эдики, чап томондан келиб урилган машина зарбидан йулга отилиб тушди. Шу чоқ тўсатдан тормоз берилган машинанинг «ғийқ» этган овози бутун маҳаллага эшитилди. Углидан хавотир булиб турган Ҳалима хола эшикни зарб билан очиб кучага югуриб чиқди. У қай қуз билан курсинки, ҳозиргина уйдан уйноқлаб чиққан угли йул юзида қузилиб ётарди.

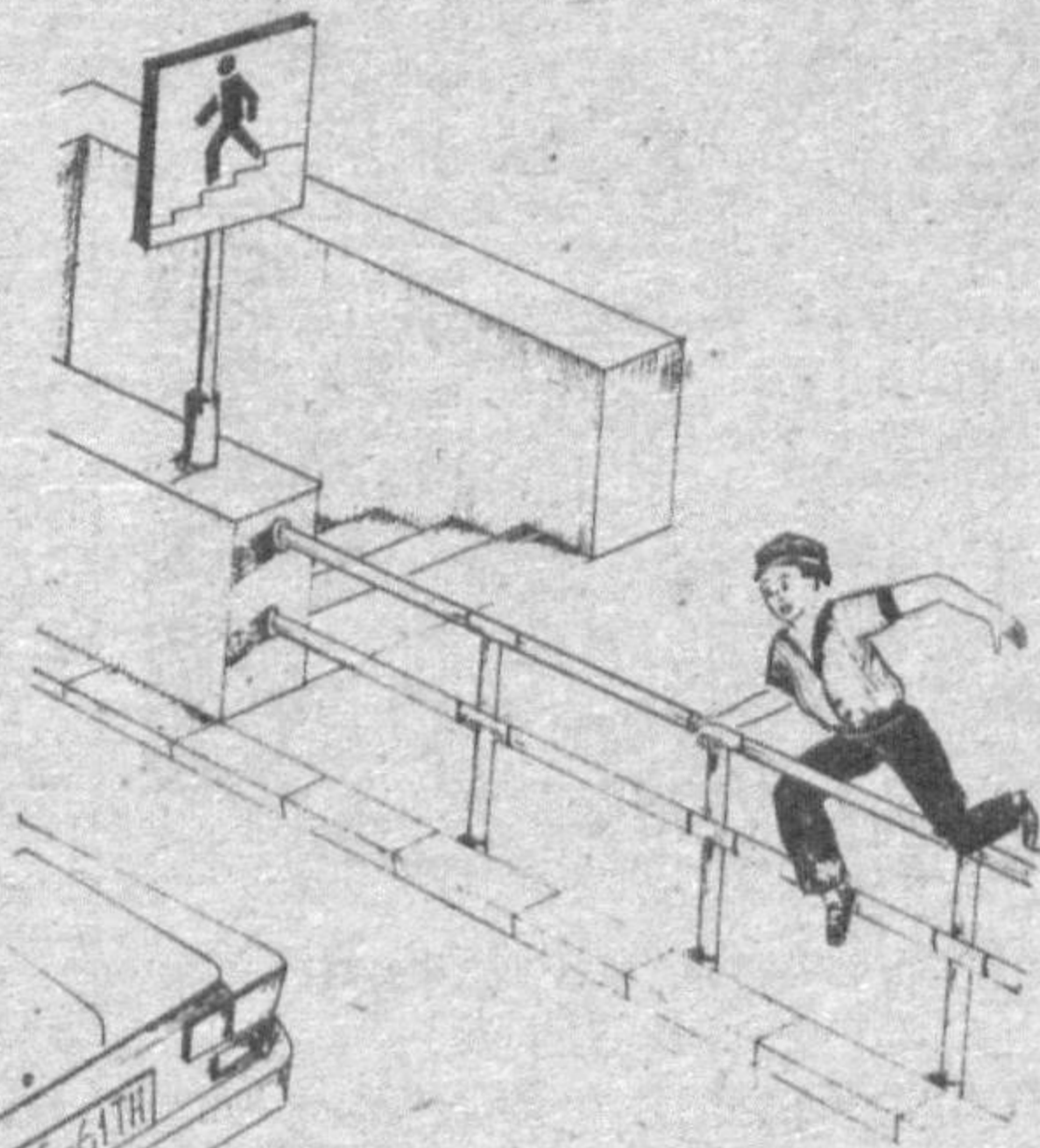
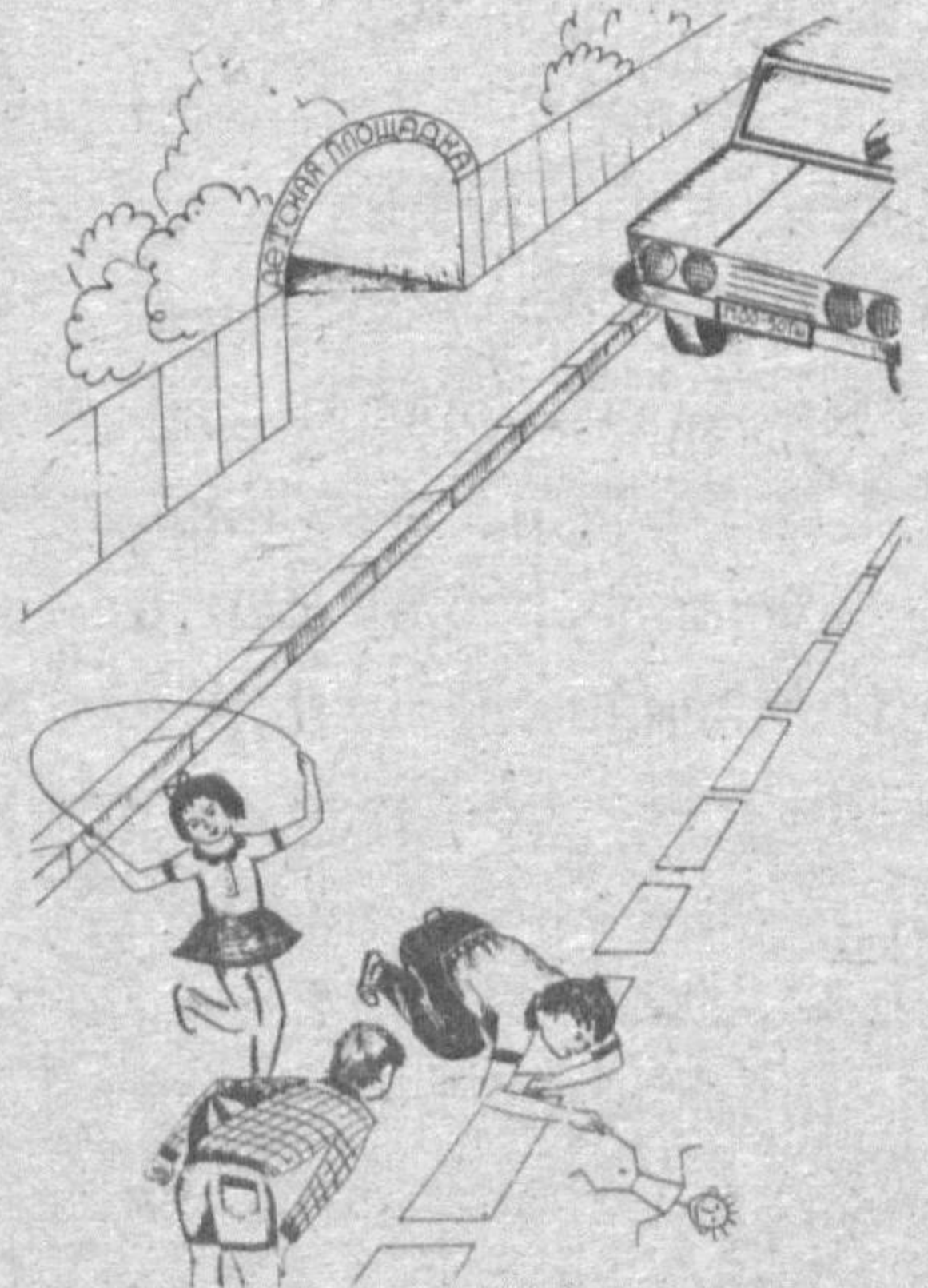
— Вой шурим, — дол солиб узини Муроджоннинг устига ташлади Ҳалима хола. — Сени нега кучага чиқардим; шу фалокат бормиди бошингда. Ойинг улсин болам!

Воқеа содир булган жойда одамлар тўпланиб кетди. Бировлар Ҳалима хола ни юпатса, бировлар Муроджоннинг бошини кўтариб унга сув сепишар, яна

машинаси етиб келди. Шифокор уни касалхонага олиб кетди.

Ҳа, шу кун Муроджон эралаб ухлаб қолиб сўнгра мактабга шошилди, кучадан утаётганда яқин келаётган машинани утказиб юбормай фалокатга йулиқди. Бу транспорт ҳолисасида Муроджоннинг қули, оёғи синди, боши ёрилди. У касалхонада икки ой ётиб тузалиб чиқди. Бироқ у ота-онасини қанча ташвишга, синф раҳбарини уят-

шошқалоқлиги, йул ҳаракати қоидасини бузиши қанчалик нохуш оқибатларни келтириб чи-

қарди.

Ваҳоланки шаҳримиз кучаларида бундай қоидабузар, шошқалоқ, бепарво тенгдошларингиз учраб турибди.

Баъзилари Муроджонга ухшаб кучадан утаётганда яқинлашиб келаётган транспорт воситаларини утказиб юбормасликлари, махсус утиш жойлари туриб, белгиланмаган жойлардан утишлари, светофор ёки ҳаракатни тартибга солувчи ав-

тоназоратчининг имо-ишораси ёки бошқарув ҳолатига риоя қилмасликлари туфайли ана шундай бахтсиз ҳодисалар руй бермоқда.

Баъзи болалар кучалар ёки чорраҳаларда пиёдалар учун махсус ерости утиш йуллари-тонеллар булатуриб, йул четидаги тусиқлардан ошиб утиб уз ҳаётларини хавф остида қолдирмоқдалар.

Яна, баъзи тенгдошларингиз уй ҳовлилари, болалар майдончалари булатуриб, йул юзида турли уйинлар уйнаб йул-транспорт ҳодисаларини келтириб чиқармоқдалар. Айрим ҳолларда ёш болалар ота-оналари ёки ака-опалари назоратидан четда қолиб кучага чиқиб кетмоқдалар, утиб бораётган транспорт воситалари гилдираги остида қолмоқдалар. Шунга ухшаб, баъзи кичик болалар тўхтаб турган транспорт воситаларининг тагида, атрофида уйнаб қутилмаганда ҳаётдан қуз юммоқдалар ёки қул-оёқлари синиб, гудак ешидан майиб-мажруҳ булиб қолмоқдалар.

Бу ҳолатларнинг руй беришида фақат болалар эмас, уз урнида ота-оналар, катта ёшдаги кишилар ҳам сабабчидирлар.

Фурсатдан фойдаланиб азиз ота-оналарга, азиз уқитувчи, тарбиячи ва муаллимларимизга муурожаат қилмоқчиман. Мактаблар, бола боғчалари, майдончаларида болаларга йул ҳаракати қоидаларини ургатиш, куча ва йулларда юрганда унга қатъий риоя қилишини тушунтириш, амалий машғулотлар, уйин-мусобақалар, курик-танловлар утказиш йули билан уларнинг онига синдириш ишини бир лақика ҳам тўхтатмаслигингизни илтимос қиламиз.

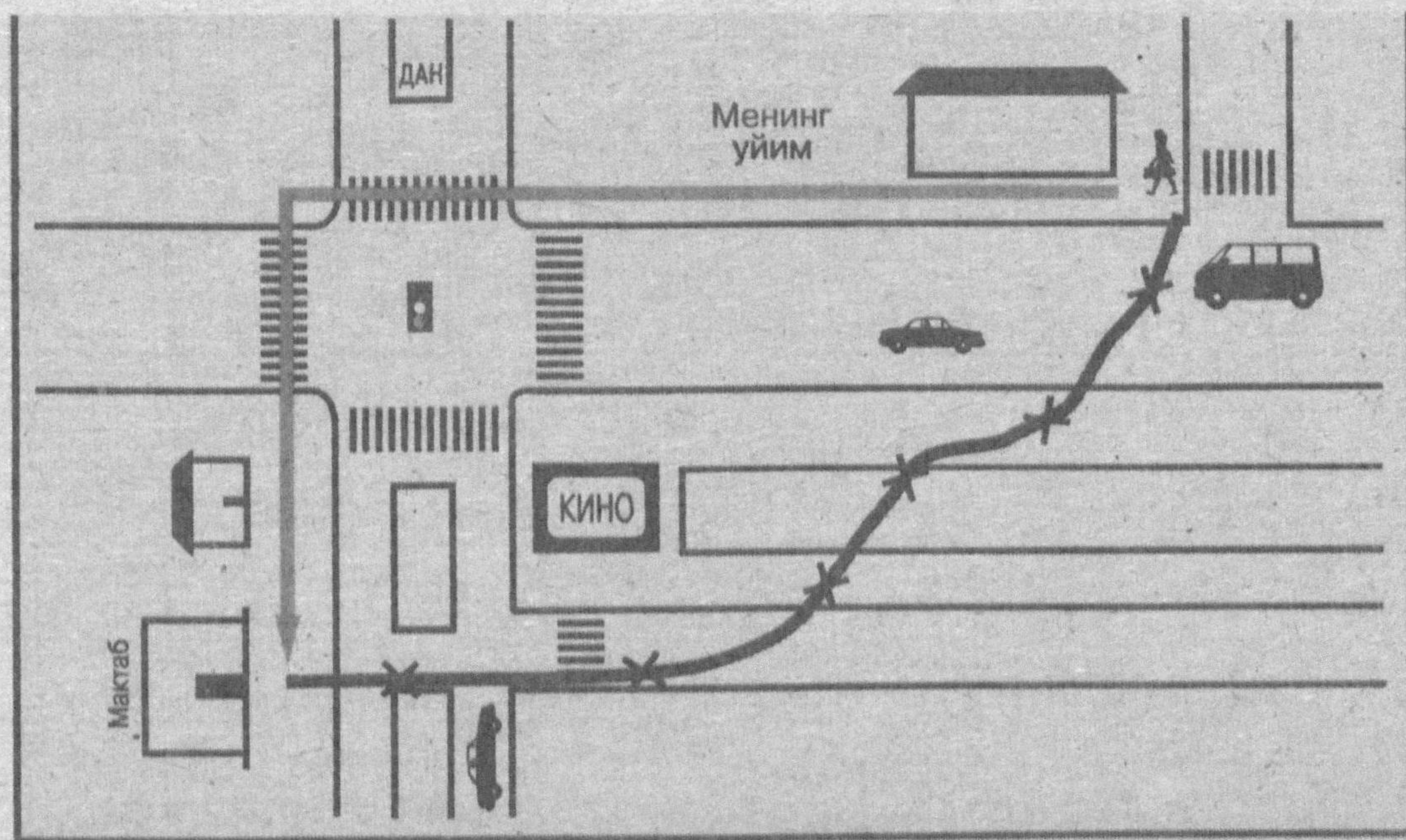
Болаларга йул ҳаракати қоидаларини ургатиш ва уларни бахтсиз ҳодисалардан асрашдек масъулиятли ва шарафли ишда автомобиль назорати Бошқармамининг кун сонли хизматчилари ҳаминша сизга ҳамроҳлик ва хайрихоҳлик қиладилар. Истаган вақтингизда ва ҳаминша бу борада ёрдамга, хизматингизга борадилар. Бунини улар уз вазифаси ва бурчи деб билишади.

Азиз ЭРНАЗАРОВ,
Тошкент шаҳар, Давлат автомобиль назорати Бошқармаси бўлим бошлиғи.

Саҳифани милиция катта лейтенанти Шухратжон ЭРГАШЕВ тайёрлади.

Қадрли болалар! Эътиборингизга «Уқувчининг уй ва мактаб оралиғида кундалик хавфсиз ҳаракатланиш йуналиши»нинг намунасини ҳавола этамиз. Ушбу чизмага қараб, ҳар ким уз уйи, мактаби оралиғидаги йул, унда учрайдиган бурилиш, чорраҳалардан утиш жойларини урганиб олиши мумкин. Шунингдек, светофор чироқлари, автомобиль назоратчисининг имо-ишоралари, бошқарув белгиларига риоя қилишни ҳам тушуниб оласиз. Мактабингизга бириктирилган назоратчи ёрдамида «Кундалик хавфсиз ҳаракатланиш йуналишингизни» чизиб олишингиз ҳам мумкин. Маршрут схемасини ва унга риоя қилишни ёдлаб олганингиз маъқул. Мабодо, йулингизда светофор ўрни, утиш жойи, бурилиш ва ёки йул белгиларининг жойлари узгарса, сиз ҳам уз чизмангизда уларни узгартириб олинг. Йуналиш чизмасини кундалик дафтар орасида сақланг. Шунда мактабгача булган хавфсиз йул туғри йуналтирилган курсаткича, юриш мумкин булмаган хавфли йул эса эгри-бугри чизик билан ифодаланган. Болада гина булмас, дейишади. Йул ҳаракатини билмаслик ҳатто гинахонлик учун ҳам кечин булишини унутманг.

БОЛАДА ГИНА БЎЛМАС

Саволлар:

1. **Пиёдалар йулнинг қайси жойларидан хавфсиз утишлари мумкин?**
2. **Чорраҳадан утаётган пиёдалар светофор белгиларига қандай риоя қилиш керак?**
3. **Йулловчилар транспорт воситаларини қаерда кўтиб туришлари мумкин?**
4. **Болалар қаерларда уйнашлари мумкин?**
5. **Укаларнингиз аравача, ёки уйинчоқ машиналар судраб кучага чиқишлари мумкинми?**

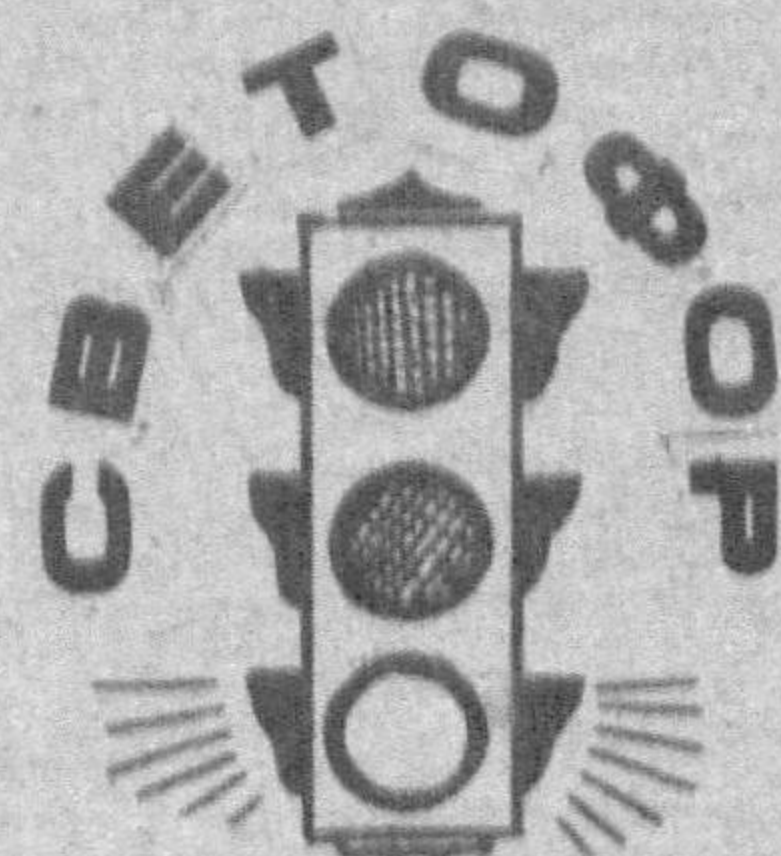
СУРАТЛАРГА ИЗОҲЛАР

Мол етаклаб келаётган бола темир йулни кесиб ўтмоқда. Поезд яқинлашиб унинг ҳаёти хавф остида қолди. Иккинчи суратда эса икки бола бекатда тўхтаб турган трамвайдан тушиб орқа томондан айланиб утаётир. Бу ҳол жуда хавфли. Чунки, қарама-қарши томондан келаётган трамвай ҳайдовчиси болаларни қурмай қолиши мумкин.

ЖАВОБЛАРИНГИЗНИ ТЕКШИРИНГ

Газетамизнинг 22 февраль сонидан берилган саволларга жавоблар.

1. Пиёдалар йулларда фақат белгиланган йуладан юришлари лозим.
2. Тратуарсиз йулларда йулнинг энг чеккасидан, бир саф булиб юришлари мумкин.
3. Аҳоли яшайдиган жойларда йулнинг энг томонидаги четидан транспорт ҳаракати буйлаб юришлари зарур.
4. Аҳоли яшамайдиган жойларда кучанин чеп томонидаги чеккасидан транспорт воситаларига қарши йуналишда эҳтиёт булиб юришлари керак.

РОЗИМАН

Шеърят кўйида янграган созим,
Бу оташ қалбимга сен малҳам бўлдинг,
Мудом шеър бўлса гар менинг ҳамрозим,
Илҳомим куй бўлди, сен қалам бўлдинг.

Билмадим, менга ҳам Тангри таоло
Шеърни севганимга солдими назар,
Қайтариб олмасми қаламим илло,
Унингсиз ёлғизман мен ҳам шу қадар.

Менга керак фақат илҳом шуъласи,
Нур берса қалбимга, руҳимни тутсам,
Розиман дунёдан тожу тахт эмас,
Фақат оқ қоғозга термулиб ўтсам...

ЎЗБЕКИСТОНИМ

Бойликлари бекам, тупроғи тилло,
Халқининг тилидан тушмайди дуо,
Бу бир Ватандир-ки қўллагай Худо,
Широқ дилидаги буюк иймоним,
Менинг жондай азиз Ўзбекистоним.

Алпомиш ўғлонинг, Барчин қизларинг,
Фитрат, Усмон Носир — босган изларинг,
Фанимлар олдида ёруғ юзларинг,
Юртга қайтиб келди Темур Султоним,
Менинг жондай азиз Ўзбекистоним.

Юртим, осмонингда ойларинг бордир,
Гўзал жаннатмакон жойларинг бордир,
Фарҳоддек ўғлонлар қаторда нордир,
Бағрини баҳорга тутган осмоним,
Менинг жондай азиз Ўзбекистоним.

Хулкар қуллуқ қилиб замон ўтқуси,
Авайлаб бир сиқим тупроқ ўпгуси.
Шарқнинг осмонида Ўзбек кўзгуси,
Ўзлимиз англатган ёруғ достоним —
Менинг жонга яқин Ўзбекистоним.

Хулкар БУРҲОНОВА.

Ваъда вафоси билан

Азизлар ози - озидадилар

«Тонг юлдузи»га обуна булган укувчилар ҳар ҳафтада икки мартаба уларни йўқлаб келаётган газетанинг ҳеч булмаганда сарлавҳасини ўқишади. Суратларини куради. Ана шу куриш ва ўқишлар жараёнида газетхонликка қадам қўйилади. Газетхонлик эса билимга йул, маънавиятни, маърифатни олқаш демакдир. Бугунги кунда обуна мавсумида олинган ваъдалар, республикамиз вилоят халқ таълими бошқармалари бошлиқларининг вилоят укувчилари савияси уларнинг газетхонлигидан ҳам билинади, деб айтган тилак ва истақларидан келиб чиқиб, қайси вилоятда қанча укувчи «Тонг юлдузи»га ёзилганини аниқлаб олсак, ёмон булмасди.

Тошкентда обуначилар — 781 та (ҳатто бир мактаб укувчилари сонига ҳам тенг эмас).

Хоразмда — 270 та (олиму алломалар юрти Хоразмда қачондан бери болалар уз газеталарига бу қадар бефарқ бўлиб қолишди?).

Қорақалпоғистонда — 350 муштарий
Қашқадарёлик укувчилар

бор-йўғи 395 та «Тонг юлдузи» олишади.

Навоий вилоятида эса 202 нафаргина обуначимиз бор экан. Эсиз...

Сурхондарё ҳам ҳафсаламизни пир қилди. 588 муштарийси бор вилоят мактабларидан қанча укувчи мавжудлигини вилоят халқ таълими бошқармасидагилардан сураимиз.

Биз бошқа вилоятлардаги обуначиларимиз ҳақида келгуси сонларда тўхталамиз. Лекин бир нарсани аниқ айтишимиз шарт. Республикада якка-ю ягона ҳисобланмиш болалар газетасига обуна қилиш укитувчиларнинг, тарбиячиларнинг, ота-оналарнинг зиммасидадир. Ҳеч бир укувчи уз газетасига ёзилиш учун елиб-югурмайди. Уларни уйғотиш эса катталарнинг вазифаси. Биз вилоят халқ таълими бошқармалари ходимларидан бу хусусда яна бир бор уйлаб куришларини истаб, жавоб хатлари кутамиз. Обуна мавсумий иш эмас.

«ТОНГ ЮЛДУЗИ»ГА
ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА.

МЕҲМОННИНГ КЕЛГАНИ

ЯХШИ

Биринчи синфда ўқийдиган Жаннат эрта-лаб мактабга борадиган пайт онасига:

— Яхши бўлди! — деди.

— Нима яхши бўлди, қизим? — дея сурашди ота-онаси.

— Кеча меҳмон келгани яхши бўлди, деяпман, чунки бугун мактабга ширинликлардан олиб бориб, ўзим ҳам лаззатли таомларга тўйиб борадиган бўлдим. Ҳар куни меҳмон кела берсин.

— Ҳа, келаверишсин, қизим, — деб улар кулиб юборишди.

Телевизорда берилган эртақдан кейин Гавҳарга онаси:

— Энди жойингга бориб ухла, қизим, — деди.

— Ухлагим келмаяпти, — деб Гавҳар йиғламсиради.

— Нега? Нега кунлик тартибни бузасан?

— Тартиб-тартиб деб боғчада ҳам, уйда ҳам сизлар бизни роботга ухшатиб қўйдингизлар. Сизларга тўймайман, уйкута-чи, мана бундай тўйганман, — деб Гавҳар қули билан буйинини курсатди.

Кулназар ИБРОҲИМОВ.

УЙКУТА УЙТАНМАН

Кумушбиби бўлгиси келар,
Кўёш каби кулгиси келар,
Тезроқ бахтга тўлгиси

келар

Ўн еттига кирмаган

қизлар.

Ҳар бир дилга бўлар

афсона,

Унга муштоқ қай бир

остона,

Малаксиймо, офтоб

пешона —

Ўн еттига кирмаган

қизлар.

Алдагани бола яхшими?

БИР СЎМИНИ ҚИЗҒАНИБ, ИККИ СЎМИМИЗНИ ОЛДИ

Қизларга байрам совғаси олиш учун синфдошим Азиз билан ЦУМга бордик. Эскалатордан 2-қаватга чиққанимизда, тик туриб иштаха билан овқатланаётганларни куриб, Азиз мени уша ёққа бошлади. Кир халатли опадан нарҳига қарай-қарай туртга варақи, иккита юпқа ва икки стакан чой беришини сурадик. Мен пулини тулашга улгурмасимдан Азиз ҳуриллатиб чойни ича бошлади.

— Варақини нега туртга эмас, учта бердингиз, — деб сурадим.

— Узи учта қолган экан, — деди сотувчи.

— Неча сўм берай? — деб сурадим яна.

— Етмиш икки сўм.

Варақи ва юпқанинг нарҳини чамалаб куриб, нега шунча куп пул булганига ҳайрон қолганимни сезган опа қўшимча қилди: «Чой урнига кофе бердим. Чойим йўқ».

Навбатдагилар «тез бўлсангчи», деб уқрайишаётганини сезиб, индамадим. Уша қаватдаги ироқи совун, тиш пастаси сотаётган қиздан бир сўм қарз

булдик. Сотувчи бир сўмликларинг булмаса яна нимадир олинглар, деди. Мен яна битта совун олдим ва йул-йулакай берган пулимизни ҳисоблаб, сотувчи биздан икки сўм юлиб қолганини билдик. Шу куни ЦУМдаги нарҳларни ўқиб ҳам тушунмадик. Уша ироқи совун нарҳи 0,30 деб ёзиб қўйилган эди. Уттиз тийинми, десак, йўқ, нарҳлар долларда дейишди. Неча пул

булади бу 0,30ингиз десак, 20 сўм дейишди. Уйга келиб дадамдан сурасам, 0,30 цент уша куни 17 сўм атрофида экан. Яна немисларнинг дойчесими-ей, аллақандай нарҳлари ҳам осиглиқ эди. Қишлоқдан шаҳарни кураман деб келганлар нарҳнаводан ҳайрон қолиб, чой урнига кофе ичиб, бизлар каби бир, икки, уч сўмликлар билан қапайиб келган кассасини бир

зумда бушатиб кетаверади-да. Нарҳлар уз пулимизда ёзилсин. Бизни америка долларини немис дойчи билан чалғитиб, бир сўмини қизганган сотувчиларга икки сўмимизни бериб юрмайлик. Байрам куни бу гапларни газетага ёзмаслик керак эди. Аммо совға учун йиққан пулларимизни нималарга сарфлаганимизни уртоқларимизга ҳисоб-китоб қилолмай, ҳаммасига уша сотувчилар сабаб деб уз газетамизга ёзишга аҳд қилдик.

Пўлат САЪДУЛЛАЕВ,
Тошкент шаҳри,
265-мактаб,
6-синф ўқувчиси.

ТОНГ ЮЛДУЗИ

Муассислар:

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ,
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ДАВЛАТ МАТБУОТ КҮМИТАСИ

Бош
муҳаррир
Умида
АБДУАЗИМОВА

Таҳрир хайъати:
Наримон ОРИФЖОНОВ,
Омон МАТЖОН,
Гулнора ЙЎЛДОШЕВА,
Марат ШАФИЕВ,
Феруза ЖАЛИЛОВА.

ИВМ компьютерида терилди ва саҳифаланди. Оффсет усулида босилди. Ҳажми 1 босма табоқ. Буюртма — Г-0155. 11960 нусхада босилди. Қоғоз бичими — А-3. Босишга топишириш вақти 19.00. Топирилди — 18.30.

• Рўйхатдан ўтиш тартиби № 000137
• Манзилимиз: 700083, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
• Нашр кўрсаткичи: № 64563
• Телефон: 33-44-25